

Ingrado's onderwerpen voor het verkiezingsprogramma 2023

Ingrado

Wij zijn Ingrado

Iedere jongere heeft recht op ontwikkeling

daar maken wij werk van!

Ingrado is de landelijk vereniging voor leerplicht en Doorstroompunt (voorheen bekend onder de naam RMC). Alle gemeenten in Nederland zijn lid van Ingrado, wat inhoudt dat wij ruim 2784 leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches voorzien van adequate informatie, advies en professionalisering (kennis, kunde en expertise).

Ingrado richt zich op de volgende thema's:

- Voorkomen van (langdurig) verzuim en schooluitval;
- Bevorderen van de maatschappelijke participatie/de ontwikkeling van jongeren die desondanks toch zijn uitgevallen;
- Versterken en verbeteren van beleid, wet- en regelgeving ;
- Verbinding en samenwerking met onderwijsinstellingen, ouders en jongeren;
- Versterking van de samenwerking van leerplicht en Doorstroompunt (RMC) met partners in het sociaal domein.

Onze missie

Ingrado zet zich in voor de bescherming van het recht op onderwijs en ontwikkeling van jongeren.

Onderwerpen

Om het recht van jongeren op onderwijs en ontwikkeling te versterken en verbeteren, schetst Ingrado hieronder het huidige kader met daaronder, **puntsgewijs in rood**, namens haar leden de onderwerpen die een plek verdienen op de politieke agenda.

Leerplichtwet

- I. Kinderen zijn leerplichtig tussen hun 5e en 16e jaar. Jongeren tussen de 16 en 18 jaar zijn kwalificatieplichtig. Een startkwalificatie is een diploma van minimaal mbo-2, havo of vwo.
  1. **Onderzoek de mogelijkheid de leerplichtige leeftijd te vervroegen.**
Dit kan mogelijk bijdragen aan een goede start voor kinderen en het voorkomen van onderwijsachterstanden.
- II. De leer- en kwalificatieplicht wordt geregeld in de Leerplichtwet 1969.¹ Deze wet is – op wat marginale wijzigingen na² - sinds de invoering in 1969 niet gemoderniseerd. Zo wordt bijvoorbeeld geen rekening gehouden met de uitdagingen en mogelijkheden van digitaal onderwijs, en met jongeren die niet (hele dagen) fysiek op school aanwezig kunnen zijn.
  2. **De Leerplichtwet (uit 1969!) heeft modernisering om flexibel onderwijs en maatwerk mogelijk te maken.**
- III. Niet alleen in de Leerplichtwet, maar ook in diverse sectorale onderwijswetten zijn bepalingen rondom inschrijving, verwijdering, verzuim en aanwezigheid opgenomen. Dat heeft tot gevolg dat het niveau van het kind bepaalt welke regels van kracht zijn. Zo is bijvoorbeeld op een havo de Wet voortgezet onderwijs 2020 van toepassing, wat maakt dat deze jongere recht heeft op passend onderwijs, en is op een mbo-student niveau 2 de Wet educatie en beroepsonderwijs van toepassing, waarin passend onderwijs niet formeel is verankerd. De huidige oplossingen zijn vaak fragmentarisch en zorgen voor 'eilandjes'. Kansongelijkheid wordt bevorderd.
  3. **Een brede heroverweging van de onderwijswetten in samenhang met de Leerplichtwet is nodig, zodat het recht op onderwijs en ontwikkeling beter wordt gewaarborgd dan nu het geval is.**

Rol van de leerplichtambtenaar

- IV. Leerplichtambtenaren kunnen een belangrijke rol spelen in het kader van vroegsignalering (zie alinea XV) op school. Uit de evaluatie van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS - zie onder VII) volgen ook aanbevelingen om de preventieve rol van de leerplichtambtenaar te versterken.
  4. **De veranderende (strafrechtelijke) rol van de leerplichtambtenaar verdient een plek op de politieke agenda.**
- V. De leerplichtambtenaar kan uitsluitend bij geregistreerd ongeoorloofd verzuim – en dus niet bij ongeregistreerd of geoorloofd verzuim - acteren richting ouders en/of jongere. Preventieve inzet van de leerplichtambtenaar bij beginnend verzuim is niet gefaciliteerd.
  5. **Onderzoek de veranderende rol van de leerplichtambtenaar - van (hoofdzakelijk) handhaver naar (hoofdzakelijk) schakel in hulpverlening en preventie.** Uit de praktijk volgt dat de leerplichtambtenaar al veel meer preventief dan handhavend optreedt.³ Kan die rol verder ontwikkeld worden om de verbinding en samenwerking met scholen, sociale wijkteams en instanties voor (jeugd)hulpverlening te versterken? De beweging die daartoe is ingezet door Ingrado en wordt herkend door het ministerie van OCW⁴ moet worden voortgezet. De leerplichtambtenaar kan een leer(recht)ambtenaar worden die naast het kind staat om waar nodig het leerrecht, het recht op onderwijs, af te dwingen en met partners te zoeken naar passende oplossingen bij leerlingen die vastlopen. Daarbij moeten ook alternatieven, zoals handhaving via het bestuurs- in plaats van het strafrecht, worden onderzocht.
  6. **Faciliteer dat de leer(plicht)ambtenaar ook bij geoorloofd, zorgwekkend verzuim kan handelen.** Zo wordt voorkomen dat scholen pas laat aan de bel trekken in de veronderstelling dat ze het zelf kunnen oplossen en problemen zo groot worden dat een leerling of student niet meer naar school wil of kan.⁵ Daarbij zou het niet (alleen) – zoals nu wordt voorgesteld in de Kamerbrief⁶ - moeten gaan om het verzamelen van het geoorloofd verzuim op schoolniveau, maar (juist) ook om zorgwekkend geoorloofd verzuim herleidbaar tot een leerling. Hoe kan de leerplichtambtenaar immers ondersteunen als de thuiszitters niet correct in beeld mogen worden gebracht?

Ingrado begrijpt en ondersteunt de gedachte dat niet iedere vorm van geoorloofd verzuim met de leerplichtambtenaar wordt gedeeld. Immers, een griepje, langer afwezig vanwege een huwelijk in het buitenland, het meedoen aan de ramadan, daar is geen rol voor de leerplichtambtenaar weggelegd. Maar bij ziekte ligt dat anders. Vaak kan een leerling ondanks de ziekte nog onderwijs volgen. Het kan en mag niet zo zijn dat die jongeren uit beeld verdwijnen, zeker als er problemen ontstaan rondom het faciliteren van passend onderwijs. Juist bij langdurige ziekte of twijfel over de ziekte (is een kind wel 'echt' ziek of is er meer aan de hand). Ingrado stelt daarom onderzoek naar een tussenoplossing voor, waarbij nader wordt ingekaderd wanneer bij zorgwekkend verzuim ook de leerplichtambtenaar een rol krijgt. Er kan onderzoek worden gedaan naar oplossingen waarbij bij een langdurige ziekte (bijv. ≥ 5 weken) de samenwerking tussen school, leerplichtambtenaar en jeugdarts gestimuleerd wordt. De wetgeving die nu geldt voor een zieke werknemer kan daarbij als voorbeeld dienen. In dat onderzoek moet zeker rekening worden gehouden met de privacy van de leerling, en daar dienen waarborgen voor ingebouwd te worden.

- VI. Er zijn voornemens de wettelijke eisen aan het verzuimbeleid van scholen aan te scherpen.⁷ Scholen moeten in dit beleid gaan opnemen welke maatregelen zij nemen om verzuim zoveel mogelijk terug te dringen en om het volgen van het onderwijs te bevorderen. Zonder de analyse en het toekennen van verantwoordelijkheden zal de situatie van verzuimende jongeren niet veranderen.
7. **Zorg dat scholen zorgwekkend verzuim mogen registreren. Die cijfers moeten geanalyseerd worden met een daaraan gekoppeld verbeterplan. Ook moet nader gereguleerd worden welke partij wat doet bij zorgwekkend verzuim.**
- VII. Bij de (preventieve) aanpak van schoolverzuim is samenwerking tussen school, leerplicht en jeugdgezondheidszorg noodzakelijk. Als er (andere) hulpverlening nodig is, moet die betrokken kunnen worden zonder dat privacywetgeving daarin belemmert.
8. **Faciliteer onderzoek naar belemmerende wet- en regelgeving voor samenwerking.**
9. **Veranker de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)⁸ in wet- en regelgeving zodat de huidige, door partijen⁹ gedragen praktijk niet (meer) gehinderd wordt.**

Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt

- VIII. Ingrado en haar leden hebben zich de afgelopen jaren ingezet om de wettelijke leeftijd van jongeren zonder startkwalificatie die bij de Doorstroompunten in beeld zijn te verhogen naar 27 jaar. Uit onderzoek¹⁰ blijkt dat jongeren uit de doelgroep 23-27 jaar kwetsbaar kunnen zijn en niet voldoende in beeld zijn bij instanties. Door de leeftijd te verhogen, sluit de Doorstroompunt-wetgeving beter aan op andere wetgeving, zoals de Participatiewet, die tot 27 jaar werken. Ook blijken jongeren, vooral vanuit mbo 1 en 2, kwetsbaar in de overgang van school naar werk.
10. **Verhoog de leeftijd van de doelgroep van Doorstroompunten naar 27 jaar.**
- IX. Het wetsvoorstel Van school naar werk¹¹ is een veelbelovende stap. Daardoor kunnen mbo-instellingen, Werk en Inkomen en Doorstroompunten gaan samenwerken in de overstap van school naar werk. De leeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunten wordt middels deze wet verhoogd naar 27 jaar zodat alle jongeren zonder startkwalificatie in beeld zijn en actief worden benaderd en, indien nodig, ondersteuning krijgen. Laat jongeren niet los als zij een diploma halen, maar pas wanneer zij duurzaam aan het werk zijn. Zo voorkomen we maatschappelijke uitval.
11. **Leg de focus op het voorkomen van maatschappelijke uitval.**
- X. Op 16 november 2022 is de motie van het lid El Yassini¹² aangenomen waarin hij de minister verzocht tot een aanvalsplan te komen om het aantal voortijdige schoolverlaters stapsgewijs te verlagen naar onder de 18.000 jongeren in 2026. Het aantal voortijdig schoolverlaters is het afgelopen schooljaar aanzienlijk gestegen, na een aantal jaren van daling. Deze motie heeft geleid tot de ontwikkeling van een Aanvalsplan VSV waarvan de hoofdlijnen uiteen zijn gezet in de Kamerbrief d.d. 3 april 2023.¹³
12. **Zorg voor betere duiding van de vsv-cijfers. De huidige focus - op alleen de nieuwe vsv'ers - maakt dat er een aanval wordt ingezet op de aantallen. De verhalen achter deze getallen missen. Wie zijn nu echt de jongeren in deze groep? Werk met daarin interne scholing of een werk/leertraject draagt onvoldoende bij aan maatschappelijk participeren. Zet ook in op certificering (derde leerweg).**

Omslag van focus op verzuim naar denken in aanwezigheid

XI. De afgelopen kabinetsperiode zijn er diverse (wets)initiatieven geweest en ideeën geopperd rondom het leerrecht en verscherpte verzuimaanpak.¹⁴ Wat heeft een jongere nodig om (weer of meer) aanwezig te zijn? Wat kunnen scholen doen en wat kunnen partners in het sociaal domein bijdragen? Het is jammer dat de Kamerbrief¹⁵ niet langer de aanwezigheidsgedachte handhaaft, terwijl uit onderzoek¹⁶ volgt dat alle respondenten (in meer of mindere mate) bekend zijn met de aanwezigheidsvisie.

13. Stel een integrale bik op aanwezigheid centraal¹⁷ - en niet langer de verzuimgedachte - in het gehele sociale domein en met name in het onderwijs.

'Aanwezigheid is de sleutel tot studiesucces' is een slogan van het ROC Albeda in de regio Rijnmond.

Op het moment dat jongeren zich prettig voelen op school, dat ze gezien worden, dat ze goed onderwijs krijgen – gaan ze groeien. Inzetten op aanwezigheid betekent dat scholen weten welke jongeren aanwezig zijn, en welke jongeren aandacht of zorg nodig hebben om weer of meer aanwezig te kunnen zijn. Het voorkomen van uitval en daarmee het voorkomen van teleurstelling en demotivatie voor jongeren, moet de belangrijkste focus zijn in het terugdringen van voortijdig schoolverlaten. De aanwezigheidsaanpak voor zowel minderjarige als meerjarige leerlingen en studenten zal in gezamenlijkheid gedragen moeten worden.

Vrijstellingen

XII. Ouders kunnen vrijstelling van de leerplicht aanvragen voor (een deel van) het schooljaar, bijvoorbeeld vanwege lichamelijke of psychische ongeschiktheid, vanwege bezwaren tegen de richting van het onderwijs of vanwege onderwijs in het buitenland.

XIII. Er is sprake van een toename van het aantal ouders dat een beroep doet op de vrijstelling vanwege richtingsbezwaren, van 575 in schooljaar 2013-2014 naar 1771 in 2020-2021. Het aantal vrijstellingen vanwege onderwijs in het buitenland blijft gelijk, maar het betreft forse aantallen (8235).¹⁸ Met het afgeven van een vrijstelling laten we een kind meerdere jaren onder de radar verdwijnen. Er is geen toezicht op het leer- en ontwikkelrecht van de jongere. Ingrado maakt zich daar zorgen over. Vrijstellingen doen geen recht aan het recht van het kind op onderwijs en druisen in tegen de Verdragsrechtelijke verplichting om maatregelen te nemen om regelmatig schoolbezoek te bevorderen.¹⁹

14. Streef naar individueel maatwerk in het onderwijs en schaf de vrijstellingen in de Leerplichtwet af. Creëer voor alle kinderen en jeugdigen een situatie waarin naar vermogen en behoefte sprake kan zijn van onderwijs en zorg. Dan zit geen jongere meer thuis. Ook ontheffing van leerplicht (artikel 5.a) wordt daardoor overbodig. Geen kind zonder onderwijs: leren en ontwikkelen zijn een grondrecht.²⁰

XIV. Het wetsvoorstel Waarborgen thuisonderwijs²¹ en het wetsvoorstel Wet voorschriften vrijstelling leerplicht bij richtingsbezwaren²² zijn in een la beland waar ze tot de dag van vandaag niet uitgekomen zijn.

15. Zorg dat ieder kind in beeld blijft, ook als hij/zij is vrijgesteld van de leerplicht. De Inspectie van het Onderwijs kan bijvoorbeeld toezien op de onderwijskwaliteit bij richtingsbezwaren. We vragen ons af of het voorstel dat in de Kamerbrief wordt gedaan, namelijk dat er variatie in de duur van de vrijstelling kan worden gedaan,²³ voldoende is om de stijging in het aantal vrijstellingen tegen te gaan.

16. Zet in op ondersteuning van thuiszitters en kinderen zonder schoolinschrijving (absoluut verzuimers en kinderen met een vrijstelling 5 onder a).

Ook kinderen zonder schoolinschrijving en thuiszitters hebben recht op onderwijs en ontwikkeling. Bijvoorbeeld via subsidieregelingen zoals 'WEL in Ontwikkeling'. Dit helpt kinderen en jongeren die op dit moment niet ingeschreven staan op een school de afstand tot onderwijs te verkleinen en ondersteunt hen in de ontwikkeling.

Vroegsignalering

XV. De huidige wetgeving gaat uit van een registratie- en meldingsplicht van ongeoorloofd verzuim door scholen, via DUO, aan de leerplichtambtenaar. Scholen moeten ongeoorloofd verzuim (het 'spijbelen', 16 uur in vier weken afwezig zijn) en de in- en uitschrijving van jongere melden. Ook registreren scholen het geoorloofd verzuim (afwezig met reden, bijv. ziekte) en signaalverzuim (tevens aangeduid als 'dreigende uitval'). Beide vormen van zorgwekkend verzuim kunnen scholen melden, maar hiertoe zijn zij wettelijk niet bevoegd en niet verplicht.

17. **Faciliteer vroegsignalering.** Vaak is schoolverzuim een signaal dat er meer aan de hand is met de jongere. Vroegsignalering gevolgd door een interventie kan leiden tot het voorkomen van langdurige afwezigheid, risicogedrag en beginnend crimineel gedrag.²⁴ Beleid-, wet- en regelgeving faciliteren die vroegsignalering momenteel niet.

18. **Hef het verschil tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim op.**²⁵ Uit onderzoek volgt dat er een correlatie bestaat tussen beide vormen van verzuim.²⁶ Frequente spijbelaars worden ook meer ziekgemeld. Het is voor scholen vaak onmogelijk om te bepalen of een jongere daadwerkelijk ziek is of dat er andere problemen zijn. Het vasthouden aan het onderscheid tussen ongeoorloofd en geoorloofd verzuim werkt bepaald meldgedrag van scholen in de hand. In sommige gemeenten wordt steeds meer verzuim als 'overig verzuim' gemeld.²⁷ Overig verzuim wordt niet meegenomen in de leerplichttelling. Er ontstaat daardoor geen goed beeld van het aantal thuiszitters en de acties die rondom hen uitgezet moeten worden. Signaalverzuim moet bij de leerplichtambtenaar gemeld mogen worden. Gelukkig volgt dit ook uit de Kamerbrief.²⁸

XVI. Gemeenten zijn verplicht jaarlijks een opgave aan de minister van OCW te doen van de omvang en de behandeling van het binnen hun gemeente gemelde schoolverzuim. De minister deelt deze cijfers jaarlijks met de Tweede Kamer. Ingrado duidde, met behulp van haar leden, de cijfers uit de leerplichttelling over het schooljaar 2021-2022. Onze leden zetten grote vraagtekens bij de informatiewaarde van deze cijfers. Geïnterviewden stellen unaniem dat de leerplichttelling geen compleet beeld geeft van het aantal thuiszitters. De leerplichttelling beperkt zich namelijk tot de jongeren die ongeoorloofd afwezig zijn geweest. Daarmee blijft een grote groep jongeren die langdurig geen tot weinig onderwijs volgt buiten beeld van de landelijke overheid.²⁹

19. **Verbeter de leerplichttelling.** Verschillende suggesties volgen inmiddels uit onderzoek: zoals het loslaten van het onderscheid tussen ongeoorloofd en geoorloofd thuiszitten, het duiden van ongeoorloofd, (langdurig) geoorloofd verzuim én overig verzuim (inclusief de oorzaken), en het verzuim uitsplitsen naar opleidingsniveau.³⁰

Citaat lid n.a.v. onderzoek duiding leerplichttelling 2021-2022 '**Het verhaal achter de cijfers**'

"Waar het ons om te doen is dat jongeren een diploma halen omdat dat zo belangrijk is voor de toekomst. We hebben in onze gemeente 850 jongeren in de bijstand. Op een enkeling na hebben die geen diploma. De maatschappelijke opgave om een jongeren een diploma te laten halen zou voorop moeten staan. De Leerplichtwet sluit daar niet bij aan. Als we volgens de Leerplichtwet zouden werken zouden we totaal niet effectief zijn. De cijfers die wij opleveren voor de leerplichttelling geven een heel slecht beeld van wat er daadwerkelijk gebeurt. We hebben in onze regio afspraken over preventief melden. Dat komt tot uiting in de meldingen Overig verzuim. Daar ligt ons zwaartepunt." - grote gemeente, Oosten van het land³¹

Goede oriëntatie op studie en beroep

XVII. Jongeren moeten in Nederland op jonge leeftijd al een keuze maken voor een vervolgopleiding en zitten, bij uitval, lange tijd thuis voordat een nieuwe opleiding start.

20. **Geef jongeren meer ruimte om een goede keuze te maken door het volgen van oriëntatietrajecten of het nemen van een tussenjaar (ook bij de overstap vmbo-mbo).**

21. **Geef mbo-instellingen (wettelijk) meer ruimte om een breed oriëntatiejaar of heroriëntatietrajecten te organiseren.**

22. **Zorg voor (wettelijk) minimaal twee gegarandeerde startmomenten per jaar van mbo-opleidingen zodat jongeren die uitvallen niet een heel schooljaar thuis zitten.**

XVIII. De Doorstroompunten (RMC) zijn uniek in hun werk: alle jongeren zonder startkwalificatie kunnen er terecht voor advies en begeleiding. Helaas zijn niet alle jongeren hiervan op de hoogte. Begin 2023 hebben jongeren een nieuwe naam voor RMC gekozen: Doorstroompunt. Nu is het tijd om deze naam onder de aandacht te brengen bij alle jongeren

23. **Start een landelijke campagne om jongeren te informeren dat ze, als ze vastlopen in het onderwijs, bij het Doorstroompunt terecht kunnen.**

Mentale gezondheid jongeren

XIX. Het aantal jongeren met psychische klachten dat zich bij de Doorstroompunten (RMC) meldt, is fors gestegen sinds de coronacrisis. Daarnaast is de ernst van de problematiek groter geworden. Jongeren met ernstige psychische klachten belanden vaak op de wachtlijsten van GGZ-instellingen en dreigen uit te vallen. Ingrado heeft in maart 2022 een brandbrief gestuurd over de mentale gezondheid van jongeren naar de Tweede Kamercommissies Onderwijs en Volksgezondheid.³²

24. **Haal meer psychologische hulpverlening in de scholen, zodat jongeren vroegtijdig geholpen kunnen worden, op een voor hen bekende plek, en waar hulp direct beschikbaar is.** Houd hierbij ook rekening met de 18-/18+ splitsing op het mbo: de studenten vallen zowel onder jeugdzorg als onder de WMO. Jongeren hebben recht op zorg!

Arbeidsmarkt

XX. Veel jongeren die zonder diploma aan het werk gaan, zijn na een paar jaar weer gemotiveerd om alsnog een diploma te halen. Jongeren die werken ontwikkelen zich door het opdoen van werknemers-, sociale- en beroepsvaardigheden. Ook starten veel jongeren tegenwoordig een eigen bedrijf en blijven, ondanks een goed inkomen, geregistreerd staan als voortijdig schoolverlater. Als we kijken naar de cijfers schooluitval van schooljaar 2020-2021,³³ dan is er meer uitval te zien in de bbl dan in de bol. Ook wordt maar een beperkt aantal opleidingen in de bbl aangeboden en krijgen jongeren die een bbl-opleiding volgen vaak minder betaald dan hun collega's.

25. **Maak de bbl (weer) aantrekkelijk voor jongeren en werkgevers.** Te denken valt aan subsidie voor werkgevers, intensievere begeleiding van de studenten en meer contact tussen opleiding en werkgever.
26. **Zorg voor een passend loon voor bbl- en stageplekken.** In tijden van krapte op de arbeidsmarkt zijn er voor jongeren genoeg banen te vinden die significant meer betalen dan een bbl-baan. Dit verschil in loon moet kleiner worden.

XXI. Een leven lang leren is ook een verantwoordelijkheid van de werkgever!

27. **Verplicht een werkgever die een jongere zonder startkwalificatie (of praktijkverklaring) in dienst neemt, om een werk-leertraject aan te bieden.**

De minister wil in gesprek met Ingrado om de bekendheid van praktijkleren met de praktijkverklaring (en mbo-certificaten) bij Doorstroompunten te vergroten. Ingrado is enthousiast over deze mogelijkheid voor jongeren om een diploma of certificaat te behalen, maar

28. **bestempel jongeren die zich kwalificeren via praktijkleren met de praktijkverklaring of middels een mbo-certificaat, niet langer als voortijdig schoolverlater.**

Zowel voor de jongeren als voor de Doorstroompunten is er dan ook daadwerkelijk resultaat behaald.

XXII. Om werkende jongeren te stimuleren om toch een diploma te halen, moet het onderwijs zo flexibel zijn dat allerlei combinaties van leren en werken mogelijk zijn.

29. **Maak het onderwijs flexibeler door onder meer inzet op de derde leerweg en het behalen van certificaten.**

Definitie 'voortijdig schoolverlater'

XXIII. Een voortijdig schoolverlater is een jongere die zonder diploma van school gaat, maar van wie de kans groot is dat hij of zij wel in staat is om een startkwalificatie te behalen. Echter, in de definitie nieuwe voortijdig schoolverlaters ³⁴ vallen twee groepen jongeren voor wie juist ingezet wordt op begeleiding naar een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

30. Schrap uit de definitie voortijdig schoolverlaters de volgende twee groepen jongeren:
- a. Jongeren met een diploma/getuigschrift van het praktijkonderwijs of speciaal voortgezet onderwijs uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding, die zijn doorgestroomd naar het mbo en daar vervolgens uitvallen. Geef hen de kans het te proberen op het mbo. Maar bestempel hen niet als vsv'er als zij daar uitvallen.
  - b. Jongeren uit het praktijkonderwijs of speciaal voortgezet onderwijs en entree-onderwijs die erkende praktijkverklaringen halen op (minimaal) mbo-niveau 1. ³⁵ Jongeren uit het pro, vso en entree-onderwijs kunnen, via portfolio's, erkende praktijkverklaringen halen op (minimaal) mbo-niveau 1. Met deze trajecten is geld en tijd gemoeid en de jongeren behalen iets moois. Desondanks blijven ze het stempel voortijdig schoolverlater houden, terwijl een startkwalificatie vaak te theoretisch voor ze is en (duurzaam) werk beter passend is.

Overige

XXIV. Momenteel dient een zwangere tiener vanwege bevallings- en zwangerschapsverlof zich ziek te melden op school, zich uit te schrijven of een ontheffing aan te vragen wegens lichamelijke of psychische ongeschiktheid bij de leerplichtambtenaar, waarbij een artsverklaring nodig is.

31. Zorg voor betere landelijke regels rond zwangerschap en leerplicht. Het krijgen van of de zorg voor kinderen mag de onderwijskansen niet in de weg staan.

XXV. Momenteel is wettelijk ingekaderd wanneer scholen kinderen geoorloofd afwezig mogen melden, bijvoorbeeld vanwege een huwelijk of het vieren van de ramadan. ³⁶

32. Scholen mogen in samenspraak met ouders en leerlingen hun eigen onderwijs inrichten. Daarmee gaan scholen ook over de invulling van vakanties en vrije dagen.

Meer info?

Ingrado heeft aantal artikelen gepubliceerd in het Ingrado Magazine m.b.t. het belang van het aanwezigheidsdenken en het leerrecht:

- [Investeren in aanwezigheid](#)
- [Van leerplicht naar leerrecht](#)
- [Van verzuim naar aanwezigheid](#)
- [Doorstroompunt](#)

Wij denken graag mee over uw verkiezingsprogramma met betrekking tot bovenstaande punten. We kunnen de informatie eventueel toelichten in een gesprek en mochten er vragen zijn stel ze gerust. U kunt ons bereiken op: c.vanstarkenburg@ingrado.nl (vanaf 14 augustus) en m.vanerp@ingrado.nl (tot 14 augustus).

-
- 1 <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002628/2023-01-01>
- 2 <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002628/2018-07-28/0/Officiële-inhoudsopgave/informatie#tab-wijzigingenoverzicht>
- 3 Boekhoorn en Eimers, Zicht op aanpak ongeoorloofd schoolverzuim, de toepassing van de Methodische Aanpak Schoolverzuim in de praktijk, BBSO, KBA Nijmegen WODC, <https://www.wodc.nl/actueel/nieuws/2022/11/07/methodische-aanpak-schoolverzuim-draagt-bij-aan-minder-justitieel-ingrijpen-en-meer-hulp>
- 4 Kamerbrief 24 februari 2023, Beleidsreactie IBO Jeugdcriminaliteit, referentie: 4473410, p. 3 en 4. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/02/24/tk-beleidsreactie-ibo-jeugdcriminaliteit>
- 5 Schoolbeleid en registratie aanwezigheid en afwezigheid, onderzoek gericht op po, vo, v(so) en mbo, KBA Nijmegen, Oberon, Kohnstamm instituut, Projectnummer: k2022.082, 2023, p. 8.
- 6 Kamerbrief 30 maart 2023, samen de schouders onder passend onderwijs, referentie: 37383728, p. 14. [Kamerbrief over voortgang verbeteraanpak passend onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
- 7 Kamerbrief 30 maart 2023, samen de schouders onder passend onderwijs, referentie: 37383728, p. 14 [Kamerbrief over voortgang verbeteraanpak passend onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#) en het wetsvoorstel terugdringen verzuim [Overheid.nl | Consultatie Wetsvoorstel terugdringen verzuim \(internetconsultatie.nl\)](#).
- 8 <https://ingrado.nl/kennisbank/items/de-mas-actuele-formats-en-bijbehorende-documenten>
- 9 De ketenpartners zijn: Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, Halt en Ingrado. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) deelt de visie en aanpak.
- 10 CPB-notitie. Jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt in beeld. April 2019 <https://www.cpb.nl/jongeren-met-afstand-tot-de-arbeidsmarkt-beeld>
- 11 Wetsvoorstel Wet van school naar duurzaam werk (<https://www.internetconsultatie.nl/jeugdwerkgelegenheid/b1>)
- 12 Kamerstukken II 2022/23, 31524,, nr. 517 (<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022Z22205&did=2022D47881>)
- 13 Kamerbrief 8 juli 2020, Voortgang maatregelen interdepartementaal beleidsonderzoek naar jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt, referentie: 24893431, (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/07/08/voortgang-maatregelen-interdepartementaal-beleidsonderzoek-naar-jongeren-met-afstand-tot-de-arbeidsmarkt>). De publicatie van het Aanvalsplan wordt verwacht in oktober/november 2023.
- 14 Te weten:
- I. Wetsvoorstel terugdringen verzuim (<https://www.internetconsultatie.nl/terugdringenverzuim/b1>),
- II. Kamerbrief 30 maart 2023, samen de schouders onder passend onderwijs, referentie: 37383728, (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/03/30/samen-de-schouders-onder-passend-onderwijs>)
- III. Wetsvoorstel invoering leerrecht (<https://www.internetconsultatie.nl/leerrecht>) en het advies daarover van de Raad van State <https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/juni/advies-wetsvoorstel-leerrecht/>
- IV. Initiatiefwetsvoorstel van school naar duurzaam werk (<https://www.internetconsultatie.nl/jeugdwerkgelegenheid/b1>)
- 15 Kamerbrief 30 maart 2023, samen de schouders onder passend onderwijs, referentie: 37383728, p. 13 en 14. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/03/30/samen-de-schouders-onder-passend-onderwijs>
- 16 Schoolbeleid en registratie aanwezigheid en afwezigheid, onderzoek gericht op po, vo, v(so) en mbo, KBA Nijmegen, Oberon, Kohnstamm instituut, Projectnummer: k2022.082, 2023, p. 7-8. <https://kohnstammstituut.nl/rapport/schoolbeleid-en-registratie-aanwezigheid-en-afwezigheid/>
- 17 Kearney, C. A., & Graczyk, P. A. (2020). A multidimensional, multi-tiered system of supports model to promote school attendance and address school absenteeism. *Clinical child and family psychology review*, 23, 316-337.
- 18 <https://svskompas.nl/resultatenoverzicht/#/>
- 19 Artikel 28 lid 1 onder 1, Verdrag inzake de rechten van het kind. https://wetten.overheid.nl/BWBV0002508/2002-11-18#Verdrag_2
- 20 M. Dullaert, de kracht om door te zetten in de praktijk, april 2021, p. 3, 6 en 7. https://gedragswerk.nl/wp-content/uploads/De-kracht-om-door-te-zetten.-In-de-praktijk-Gedragswerk_Dullaert.pdf
- 21 Wetsvoorstel waarborgen thuisonderwijs, <https://wetgevingskalender.overheid.nl/Regeling/WGK009318>

- ²² <https://www.internetconsultatie.nl/richtingbezwaren>
- ²³ Kamerbrief 30 maart 2023, samen de schouders onder passend onderwijs, referentie: 37383728, p. 15. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/03/30/samen-de-schouders-onder-passend-onderwijs>
- ²⁴ IBO Jeugdcriminaliteit, Werken aan effectievere detentie van jeugdigen september 2022, p. 8 en 21- 24. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/02/24/tk-bijlage-ibo-jeugdcriminaliteit>
- ²⁵ Zie anders: Kamerbrief 30 maart 2023, samen de schouders onder passend onderwijs, referentie: 37383728, p. 14. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/03/30/samen-de-schouders-onder-passend-onderwijs> Maar: zie ook: Schoolbeleid en registratie aanwezigheid en afwezigheid, onderzoek gericht op po, vo, v(so) en mbo, KBA Nijmegen, Oberon, Kohnstamm instituut, Projectnummer: k2022.082, 2023, p. 8. <https://kohnstaminstituut.nl/rapport/schoolbeleid-en-registratie-aanwezigheid-en-afwezigheid/>
- ²⁶ Halberstadt, R. (René). (2013, August 31). Verstoord evenwicht. Sociology. KBA (2019) onderzoek naar geoorloofd en kortduren ongeoorloofd verzuim. Retrieved from <http://hdl.handle.net/2105/18077> <https://ingrado.nl/kennisbank/items/onderzoek-naar-ziekteverzuim-en-kortdurend-ongeorloofd-verzuim>
- ²⁷ 'Overig verzuim' is verzuim waarover zorgen bestaan maar dat niet voldoet aan de definitie van (langdurig) relatief verzuim.
- ²⁸ Kamerbrief 30 maart 2023, samen de schouders onder passend onderwijs, referentie: 37383728, p. 14. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/03/30/samen-de-schouders-onder-passend-onderwijs>
- ²⁹ Ingrado, duiding van en de noodzaak tot een aanpassing van de leerplichttelling, p. 13 en 14. https://ingrado.nl//media/files/kennisbank/aanwezigheid_in_het_onderwijs/verzuim_18_min/literatuur_en_onderzoek/Rapport%20duiding%20Leerplichttelling%202021-2022.pdf
- ³⁰ Ingrado, duiding van en de noodzaak tot een aanpassing van de leerplichttelling., https://ingrado.nl//media/files/kennisbank/aanwezigheid_in_het_onderwijs/verzuim_18_min/literatuur_en_onderzoek/Rapport%20duiding%20Leerplichttelling%202021-2022.pdf
- ³¹ Ingrado, duiding van en de noodzaak tot een aanpassing van de leerplichttelling, p. 13. https://ingrado.nl//media/files/kennisbank/aanwezigheid_in_het_onderwijs/verzuim_18_min/literatuur_en_onderzoek/Rapport%20duiding%20Leerplichttelling%202021-2022.pdf
- ³² <https://ingrado.nl/kennisbank/items/brandbrief-ingrado-over-mentale-gezondheid-jongeren#:~:text=Ingrado%20heeft%20een%20brandbrief%20verstuurd,de%20mentale%20gezondheid%20van%20jongeren>
- ³³ Kamerbrief 14 maart 2022, cijfers voortijdig schoolverlaten schooljaar 2020-2021, referentie 31948736. [Kamerbrief over cijfers voortijdig schoolverlaten \(VSV\) 2020-2021 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/03/14/cijfers-voortijdig-schoolverlaten-2020-2021)
- ³⁴ Kamerbrief 3 april 2023, Hoofdlijnen aanvalsplan voorkomen voortijdig schoolverlaten en begeleiden naar een kansrijke toekomst, referentie: 3 6 271711 <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vsv/aanpak-voortijdig-schoolverlaten-vsv>
- ³⁵ Deze drie groepen blijven, ook als ze niet meer (onterecht) als voortijdig schoolverlater worden bestempeld, in beeld via de monitoring Jongeren in een kwetsbare positie vanuit de Doorstroompunten. https://duo.nl/open_onderwijsdata/middelbaar-beroepsonderwijs/publicaties/voortijdig-schoolverlaten-rmc.jsp
- ³⁶ Beleidsregel uitleg 'specifieke aard van het beroep' en 'andere gewichtige omstandigheden' bedoeld in de Leerplichtwet 1969. [wetten.nl - Regeling - Beleidsregel uitleg 'specifieke aard van het beroep' en 'andere gewichtige omstandigheden' bedoeld in de Leerplichtwet 1969 - BWBR0031787 \(overheid.nl\)](https://wetten.nl/Regeling-Beleidsregel%20uitleg%20specifieke%20aard%20van%20het%20beroep%20en%20andere%20gewichtige%20omstandigheden%20bedoeld%20in%20de%20Leerplichtwet%201969)